

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 22. Respexit Petrum. Respexit Dominus Petrum spiritualiter & corporaliter operatus est id quod sol in luna passa Eclipsim, & anigma à Salomone propositum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

fit ubi & subleuata est secunda negatio cum in-
tentione cum adhaeret igni cum ministris circa
pompam vesperandam post mediam noctem: terti-
us negatio tandem fuit exinde post horam. &
intra illud spatium quasi unius horae, inquit D. Luc.
hoc est inter tertiam & quartam noctis horam
ante auroram: fuitque ceteris grauissima, multi-
plicando iuramenta, execrationes & anathema-
tiones: & hac fuit, vel adhuc & in hunc modum: Ad-
huc illo loquente scribit D. Lucas, secundo canta-
uit gallus, & uocatur D. Marcus: & tunc duo sibi
conuicta sunt, cantus galli, & intuitus Domini
in Petrum, quo in se reuertitur, eius recordatus est
quod illi Dominus futurum prae-dixerat, & inde
egressus dicit se sperum dedit & lamentationi-
bus. Hic gressus cantus, qui Petrum ad se reuoca-
uit describitur à D. Marco: *Statim iterum gallus
cantauit & recordatus est Petrus uerbi quod dixe-
rat ei Iesus: Priusquam gallus cantet bis, ter ne-
gabit Dominum* uero conspectum eodem tem-
poris profert D. Lucas. *Censurus illo loquente gal-
lus cantauit: & conuersus Dominus respexit Pe-
trum, & recordatus est Petrus uerbi Domini &c.*
In hunc modum hic mysterium cum D. Chryl-
lo siue illa D. Lucas perferentur. Cantauit pri-
mo gallus, uel quod illud Petrus nec in se pa-
nitentia facta reuertitur: quia galli tantummodo
catus fuit: tamen secundo sui memor fuit, &
quasi de profundo euigilans somno, in se cura
pedagogi reuocatur. In se reuertitur: quia ad galli
cantum, qui uoces auribus intonabat, se conuen-
it efficax Saluatoris oculus, qui cordis eius in-
teritina penetrat. Dicit hoc Chrysostomus. *Nec lapsam
hanc: quam ipse ante seipsum, ut Lucas dicit, quam in eum
scribit respexit. Ita non solum negauit, sed etiam
quomodo gallus cantasset, casum suum tamen à se ipso
non seipsum, sed magistri admonitionem indiguit. Pet-
rus hoc ostendit quod docet D. Gregorius parum referre,
si omnes galli id est praedicatoris foris ad aus-
res sua doctrina ueritasque cantent, nisi Dominus
intus operetur, loquatur & cor illumineat, luce
diuina oculorum suorum caelestium: & hic im-
pletum cernimus, auctore D. Augusti. *Dauidis
uocatum: Nisi Dominus edificauerit domum, in-
vanum laborauerunt qui aedificant, eam ut lupte-
tur amocantur.*
Ad hanc igitur horam post gallicantum adfuit
illi Dominus: haecque eadem est, qua iam alia oc-
casione misericors illi subuenere, manumque
poterit ad ima demergenti, timore nimio
prostrato ob decemados in se fluctus irruentes
Mar. 6. ex uentorum turbibus exortos, quod contigit:
et uentorum uigilantibus noctis: que eadem est in
Hierem. Bapt. de la Dura. Tom. IV.*

qua gallus ante auroram cantat: etenim non in-
casum illam tunc indicauit Marcus Euangelista
huic respondentem quam modo refert: *Conuersus
Dominus respexit Petrum*. Hic iam ad tertium
accedimus, quo declaramus D. Petri remedium,
cuiusque principium: *Conuersus Dominus respexit
Petrum*. Dominus est, qui principium dedit con-
uersioni D. Petri: ipse etenim est, de quo manare
debet nostra iustificacionis initium: & nisi ap-
posuerit ille manus, tota non sufficere natura,
nec quidem ut illam tibi suggerat in cogitatione
faciat: que te in te reuertit peccati poenitentem &
Conuersus Dominus.

§. 22. *Respexit Petrum. Respexit Domi-
nus Petrum spiritualiter & corporaliter,
operatus est id quod sol in luna passa
Edisus, & anigma à Salomone propositum.*

Respexit Dominus Petrum. Difficultas hic o-
ratur, qua ratione potuerit hoc fieri, ut con-
uersus Dominus Petrum respiceret: cura
Petrus esset in atrio palatii, Christus autem in
Consistorio Principum & Sacerdotum: Hanc
tratinans D. Aug. opinatus est conspectum non D. A. uoc
corporalem fuisse sed spirituale: uirtute quadam L. 3. de
diuina ad cor & intima D. Petri, eo sensu quo *Conf. 2.*
Dauid Dominum deprecatus est. *Respice in me & uang. 6. 6.*
miserere mihi. Sic igitur D. Aug. *Dominus Iesus & 1. 1.*
intrauerat & Petrus foris sedens ad foras &c. id grat.
*eoque quod scriptum est: Respexit Dominus, intus Christi
altum est, in mente altum est, in uoluntate altum cont. Pe-
est. Misericordia Domini late enter subuenit cor eius. Aug. & Ca-
gis, memoriam reuocauit interiori gratia sua uisi. l. 1. cap. 48.*
tauit Petrum, interioris in minus uisus ad exteriori. Tom. 4.
reclarymas mouit & perduxit assiduum. Hunc Ps. 24. 16.
eundem sensum profecutus est idem doctor ex-
pendens quod oculos in Petrum Dominus retor-
lerit, quos ab illo reflexerat, ab eo manum suam oculos
diuinam subtrahens, quando lapsus est: uerbis il-
luos in his iniunx quae Petrus cum Dauid dicere po-
tuit, ut ante declarauimus: *Ego dixi in abundantia
conuertita mea &c. Auertisti faciem tuam à me &c. A. 1c.*
*uertit ab illo faciem Dominus & factus est contur-
D. A. uoc. de Corref.
batus: ita ut eum, mori pro illo metuens, ser nega-
uerit sed uersus reuertit ad eum faciem suam Do-
minus & culpam lacrymis diluit. Quid est enim 9. Tom. 7.*
*Respexit Dominus Petrum nisi faciem suam quam
paululum ab illo euerterat, reuocauit ad eum?*
Imo sic communiter loquimur: conuertit po-
tentior oculos suos ad pauperem, non quod
illū oculis aspiciat corporis, sed quia statuit illi
suo.

W
+

D. Leo arat. 3. *Et barm discipulum conuenit oculis, quibus eum q. da ras pranderat esse turbandum. Et in illum conuersa est sione Do- miai.*

II.
Christus
Petrum
etiam
corpota-
liter re-
spexit.

D. Chry-
ostom.
Hom. 82.
in Ioan.
Tom. 3.

*Tu autem admirare Magistri curam, et diligentiam, quod et capis et ligatus discipulo consulit totum suu tacentem excitans. Et ad lacrymas mouens. Hic tunc dicitur. respicere plus quid esse quam loqui: quia visu illo cor eius penetrant. fueruntque oculi Saluatoris quidam soles, qui conuersi ad Petru tales emiserunt lucis radios, ut tenebras eius illuminarent, factumque illi ut uerbi illius recordaretur quod Dominus illi uaticinans praedixerat. Apposita propheta impletur hic antiqua de Iacob: etenim iuxta hoc oraculum de Christo uates indicauit: Oculi eius uisus palebrosos. Nihil efficacius ut cor deliquit languens ad prietas reuocetur uisus, quam uini haustus, ipso dno uelle: *Uinum lacrimos cor hominis.* Hoc subsidio ad uenit Petro Dominus. *Oculi Domini Regi Als. O conuictus lingue cunctis mundi linguis eloquentissimis multo facundiores: O oculis in manibus omnibus brachiisque Seraphinorum efficaciores!* De Caradione refert Epiphanius quod dixit. *Alianus: auis est candidissima, oculos habet adeo prodigiosos ut illos. solummodo conuictusque erga morbo languentem, quantum**

libet extra spem omnem uideatur salubris, delectare & certificet in pristinam resistentiam continuo ualitudinem: sicut moriturum eum praegit, a quo oculos suos delectat. Multo potentiores sunt oculi Christi, celestis auit etenim Caradion salutem non imperit inueniendo, Cladius uero sic hoc namque per Dauidem intelligimus: *Deus tu conuersus uisificabis nos, & declarabit in Ioan. in Apocalypsi sua quando uidit agnum, licet quasi mortuum tamen septuoculum. Et in septem spiritu Dei missi in omnem terram. Spiritus Dei ille est, qui tribuit uitam, ut autem hoc significaret quando eum uoluit homini infundere, dicit: Spiritus in faciem eius spiraculum uisus. Hic dicitur: *Autem spiritum eorum, & desunt de. Agui oculi spiritus sunt uisificantes, anima utam inspirantes super quam firmantur, quod in Petro cotigisse credimus. Quam erat haec uisus: quam turpiter lapsus: quoniam omnes expiationis quam nec illius memor, cuius uisus tur impossibile tam hanc spatio excidisse memoriam: satis huiusmodi constat, quam eum uisus pers esset uita: eum nec tam grati negatione ue uehementiori gallicano illi ad memoriam reuerentem, quod impossibile uidebatur illi excidisse: & oculos suos diuinos ille aperit ad illi reuerentem, cordi illius spiritum infudit & uisum, quo factum est, ut in se reuerteretur, et moueret, illi memoria excitaretur, uoluntas accenderetur, idque illi contingeret quod Lucae, dum eam sol inuenerit, quod expressit D. Aug. illud Salomonis explicans. *Nono factus in sapientia mansit nam fulsus ut luna munitur.* Sicut enim obscuratur dum a solis spatur aspectu, quo tota tenebrosa tristitia, edignatur: ita dum eam denno sol inuenerit, adeo eius redditur & apparet solmosa ut omnium ad se respicit oculos. Hoc applica D. Petro. Quam obscurus fuit & tenebrosus se a diuino illo sole separans? Imo & eius uerba hoc indicabat: *Non confirmabar, & repetebat, imo & iurabat: Non noui illam.* Optime loqueris, Petre: quod illam non cognoscas: tantas patris in corde tuo tenebras, delunt tibi lucis illius radii, sine quibus eorum noctis tenebris involuuntur. Petro sol illa denno conuersus ad lunam, illam illustret, reddiditque fulgentissimam. Quam excitatam habet memoriam promissorum suorum, uerborumque Saluatoris: Claram illi tribuit cognitionem, & dolorem de peccatis: suis adeo uehementem, ut oculos eius fontes dixeris esse lacrymarum. Hic ad holidem exponitur illud uisum spiritus.**

res. S. ore propositum Salomonis. Quis ille vir
macerius deficiens virtute, & ad extremam red-
ditus paupertatem quem Dominus solo oculo
sorsu intuetur exire ab humilitate sua, in quam
logos fuerat, eius caput extulit quod deiecitum
erat multis sapiens in admirationem, atque ad

Ed. 11. De laudes celebrandum excitatus: *Et homo mar-
tibus egens recuperatione plus deficiens virtute &
Abundans paupertate: & oculus Dei respexit illum
in dno. Et extulit eum ab humilitate ipsius, & extu-
lit caput eius: & intuetur sorsu in illo multus, & homo
reuerens Deum.* Mirare hic illum melius quam
oleo depictum in D. Petro *Homo maritimus ho-
mitem inquit laetitudinem, contraetm, eneruam
virentique delictuome: Egens recuperatione.* quia
distribuit in sui totam, ve quis extabunda per pre-
cipua *Plus deficiens virtute.* Cum virtus illa de-
ficeret quam pioanilla suis ostentabat animo-
sionibus: *Abundans paupertate:* Quandoquidem
diuitiarum gratia Dei pallus sit triste naufragium.
Asperis illi Deus misericorditer, si mans
in illum oculos suos efficit: *Oculus Dei respexit
illum in dno.* Considera illum quam velociter se
ad illa propinat domo in qua peccauit, animo
struam, quia quis se deiecerat in culpam,
quo reuam cernimur obsequi, elatitque fuit: ve
caput ficer Ecclesiae. O quanta nobis hinc ad-
miratio, quanta Deo gratias agendi materia,
quanta ratio diuinam eius extollendi misericor-
diam, diuinam gratiam etiamque vites predicauit.
di. *Mirare sorsu multus, & reuerens Deum.*

§. 23. Recordatus est Petrus, &c. Erat
Petrus ita obliuiscus, qualem illum describit
Spiritus S. in nauclero vi tempestati derelicto.

Petri ante attende remedium. Christus in-
choat, & sequitur Petrus gratia illius dono-
que confortatus. Primo: Christus respexit
Petrum quomodo est cor eius efficaciter, & re-
cordatur Petrus verborum Christi. *Et recordatus
est Petrus &c.* insigne complectuntur hac verba
mysterium, *Recordatus est Petrus.* Ve sapio, vrunt
tur Eysag: dicit hoc verbo, formam spectantes
quam ante praehabimus in qua nobis describit
Salomon peccatorem extra spem salutis constitu-
tum, et illud notat Moralit Doctor D. Greg. ex
quo hoc simpliciter Venera Beda: *Et vris quasi dor-
mientis in medio maris. & quasi sopitus gubernator
anilla claus, & dicit: Verbaranus me, sed non do-
luit: exaratus me, & ego non sensi.* Qualis est ob-
lucio nauclero nauisq, director, quando medio
maris tempestate nimis horrenda iactatus & pro-
stratus corruis quasi lethargicus, cui claus de

manibus excidit, cui nauim venti quaquauesum
rapimus, nec ad illam aduertit, quam fluctus ven-
daq, percutiunt, satis robusta, vt illum in frusta
discepan, & nihil horum sentit. Ad scopulus nauis
illidit, vt iam non nisi mergenda timeatur.
Si tunc quispiam illum apprehenderet, & altius
ad aures illi vociferetur, sic vt sui recordare-
tur, quam attonitus assurgeret, periculum sibi
conspicuos imminens submersiois, nauim la-
ceram atque conuulsam? Heu atterat Deus, in
quod delapsus sum infortunium? Serini potest,
vt ad hanc passus sum me trahi perditionem?

O maxime nauis Ecclesiae Petre gubernator,
heu qualem te conspicio in medio pelagi Iudaici
populi, sauis turbati quam vnaquam quis vide-
rit oribus Oceano. *Erat Petrus in medio co-
rum,* ait D. Lucas. *Obdormiuit Spiritus tuus ti-
more metus, prostratus, quo clauum soluiti ra-
tionis & fidelitatis alij magistro seruanda.* Quam
dine illi venti distrahunt in transuersum, quam
fortiter impugnant illum turbines ex ore illorum
a quibus hinc ab vno illinc ab altero interroga-
tur & premittitur: vtrum hominis illius sit ipse dis-
cipulus: quos clus ex verbis illorum non pati-
tur, qualiter in omnem trahitur partem, donec
tandem in praecipitium demergatur negatione
adeo profunda cum iuramentis disilque impre-
cationibus: Hic haeret insensibilis, nec damni
sui memor, & perditionis obliuiscus, vt homo
somo oppressus profundo nimis & lethargico.

Hac opportune tempestate Deus oculis suis
diuinis fauorem suae manus embrat potentissi-
mae, qui rapiat illi cor, talique percutiat impul-
su, vt sui memor erigat: *Et recordatus est Pe-
trus:* vel is qui ex profundo expurgatur som-
no, reco datus verbi Magistri sui, & eius quod illi
tam constanter promiserat: intime cognoscit
peccatum a se commissum, considerat qualiter
ambulauerit, expendit quantam percurreret ter-
ram breui temporis intervallo in tantum zuma
sua dispendium: se lugeat vixit culpa: vt scopulis
illatum, tantoque periculo expositum, vt iam illi
nullum humanum superstit saluando remedium,
nec praestare possunt omnes licet in vnum homi-
nes conueniant: quid homines dico? Conspiciunt
omnes Angeli, cunctaeque creaturae, nihil effi-
cient. Haeret attonitus, stupefactus, timore con-
cussus, & hoc agit, quod, sicut ille, cui nauis
vi tempestatis contracta dissipatur in partes,
mortalibus procurat anxietatibus apprehende-
re sibi tabulam qua saluus naufragium euadat,
sic ille tabulam apprehendit poenitentiae, quam
D. Hieron. (Ex quo hoc simpliciter S. Theologia)

Luc. 22.

55.

II.

Petri
conver-
sio
luctulose
descri-
tur.

Q o a vocat